

REFERAT Økonomi- og Planudvalget d. 19-12-2022

Mødedato Mandag d. 19. december 2022 kl. 17:10

Mødested Ikast Rådhus - Lokale 100

Indholdsfortegnelse

Brande Hallerne - Status på samarbejdsaftale 2023 (D).....	3
Lukket: Tillægsdagsorden - Krondal - Horsensvej - Køb på tvangsauktion og nedrivning.....	8
Tiilægsdagsorden - Gennemførelse af frivillige aftaler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)...	9

Punkt 1: Brande Hallerne - Status på samarbejdsaftale 2023 (D)

18.15.00-A00-125-22

Beslutning

Lotte Stoltenborg (fælleslisten) fremsatte følgende ændringsforslag:

"Byrådet anerkender, den ekstra udgift Brande Hallen har haft, for at kunne indfri Artiums idrætstimer, hvori den 3 hal er blevet anvendt. Det ekstraforbrug vil blive kompenseret jf. den samarbejdsaftale vi har."

Ved afstemning faldt forslaget med en stemme for (Lotte Stoltenborg) og 6 imod.

Et flertal i udvalget anbefaler indstillingen med den tilføjelse, at kommunen lejer en hal 3 i 2023 indtil en ny tildelingsmodel implementeres. De 150.000 kr. årligt finansieres af en tillægsbevilling fra usikkerhedspuljen.

Grundet en mulig misforståelse om samarbejdsaftalens rammer for haladgang mellem 7.30-15 bevilliges 225.000 kr. fra usikkerhedspuljen som dækning for Artiums brug af en hal 3 det seneste halvandet år. Beløbet bevilliges under forudsætning af, at der indgås en aftale om den fremtidige drift. Beløbene frigives.

Et mindretal bestående af Simon Vanggaard kan anbefale indstillingen, men ikke ovennævnte tilføjelse.

Lotte Stoltenborg tager forbehold.

Behandlingsforløb

Økonomi- og Planudvalget 19. december 2022

Byrådet 19. december 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller, at

- Byrådet beslutter, at en tilbagemelding til Brande Hallerne er, at der gerne træffes aftaler om en reduceret aktivitet i tidsrummet 7.30-15.00 med henblik på at indgå en forlængelse af den nuværende aftale, indtil en revidering af tildelingsmodellen kan træde i kraft. Brande Hallerne kan definere aktivitetsniveauet
- Byrådet beslutter, at hvis en aftale ikke kan nås med Brande Hallerne anvises såvel skoleaktiviteter som juniorforeningsaktivitet på det folkeoplysende område andre egnede lokaler
- Byrådet beslutter, at invitationen til Brande Hallerne om fortsat dialog opretholdes og genoptages senest ved en beslutning om en revideret tilskudsmodel.

Sagsfremstilling

I 2014 udarbejdede BDO en analyse af den økonomiske tildeling til kommunens selvejende haller. Baggrunden var, at der i forhold til kommunens ni selvejende haller var en relativ stor variation i forhold til de tilskud og lejeindtægter, som de respektive haller modtog fra Ikast-Brande Kommune.

Som følge af dette havde Ikast-Brande Kommune et ønske om at få foretaget en analyse af den økonomiske tildeling og den tilhørende styringslogik på halområdet med henblik på at sikre mere ensartede vilkår for hallerne samt en god kommunal styringspraksis på området.

Den udarbejdede analyse har været behandlet ad flere omgange i Byrådet ligesom analysen og tildelingsmodel har været sendt i høring i hallerne bestyrelser forud for endelig beslutning om valg af tildelingsmodel.

Udgangspunktet i den haltildelingsmodel, som blev endeligt besluttet i 2015 var, at den betaling som hallerne fremadrettet skulle modtage var baseret på antal hal-gulve eller andre faciliteter, hvori der kan udøves idræts-aktivitet. Derudover blev der taget højde for, at nogle haller havde højere foreningsaktivitet end andre, således at der blev tildelt et beløb til hallerne for det første halgulv (over 800 m²), hvor satserne er inddelt i tre kategorier: høj foreningsaktivitet, mellem foreningsaktivitet og lav forenings-aktivitet. Satsen er således størst i de haller, hvor der er ”høj” foreningsaktivitet (Ikast og Brande), mindre i de haller, hvor der er ”mellem” foreningsaktivitet (Bording, Ejstrupholm, Engesvang og Nørre Snede), og mindst i de haller, hvor der er ”lav” foreningsaktivitet (Blåhøj, Hampen og Isenvad).

Herudover tildeltes et mindre beløb for yderligere halgulve til foreningsaktivitet mellem kl. 15-23. Ikast-Brande Arena var, på daværende tidspunkt, den eneste hal, som fik et ekstratilskud for, at foreninger kan disponere over halvdelen af timerne mellem 6.30 - 15.00, hvor foreningerne ønsker træningsmuligheder. Endelig blev der fastsat en fast takst for skolernes brug pr. hal-gulv.

Princippet udmøntning og takstfastsættelse fremgår af nedenstående oversigt.

Principper	Satser	Ikast	Brande	Bording	Ejstrupholm	Engesvang	Nr. Snede	Blåhøj	Hampen	Isenvad
Hal med flere end 1 halgulv og med mange aktiviteter - type 1	1.000.000	1.000.000	1.000.000							
Halgulv - type 2 - et halgulv med næstflest aktiviteter	825.000			825.000	825.000	825.000	825.000			
Halgulv - type 3 - halgulv med færrest faciliteter.	350.000							350.000	350.000	-
Tildeling yderligere halgulv til type 1 hal	350.000	700.000	700.000							
Inden 15.00	550.000	550.000								
Multisal/multihal	320.000	-	-	320.000	-	-	-	-	-	320.000
Aktivitetssal/gymnastiksal/scene	50.000	-	-	-	50.000	50.000	50.000	-	-	-
Skyttefaciliteter	20.000	20.000	20.000	-	-	20.000	-	20.000	-	-
Fitness	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Squash	-	-	30.000	-	-	-	-	-	-	-
Udeidrætter/klubhuse	50.000	200.000	50.000	100.000	50.000	50.000			50.000	
Kommunale institutioner										
1) Skolers leje af halgulve	150.000	300.000	300.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	-	-
2) Daginstitutioner og dagplejere leje	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	10.000
I alt		2.790.000	2.120.000	1.415.000	1.095.000	1.115.000	1.045.000	540.000	420.000	330.000
Forskel til nuværende tilskud		-36.475	-43.118	-81.932	-79.793	82.471	10.057	-80.670	72.857	36.612
Frafald af tilskud klubhus fra FOU									-60.000	
Politisk prioriteringspulje	338.000	49.000	49.000	80.000	80.000			80.000		
I alt forandring		12.525	5.882	-1.932	207	82.471	10.057	-670	12.857	36.612

Ovenstående politisk godkendte betalingsmodel er den model, som i dag anvendes i forhold til samarbejdsaftalerne med hallerne. Budgettet er hvert år blevet pris- og lønfremskrevet, hvorfor det samlede beløb til betaling i hallerne i 2023 forventes at være på 17,8 mio. kr. inkl. moms.

Betalingen til hallerne i 2023 fordeles sig forventeligt som følger:

Hal	Beløb inkl. moms	Beløb ekskl. moms
Brande Hallerne	2.970.000	2.376.000
Svømmehal - Brande Hallerne	2.943.750	2.355.000
Blåhøj Hallen	768.000	768.000
Bording Hallen	2.045.000	1.636.000
Ejstrupholm Hallen	1.396.000	1.396.000
Engesvang Hallen	1.501.250	1.201.000
Nørre Snede Hallen	1.408.750	1.127.000
Sportscenter Ikast	3.886.250	3.109.000
Hampen Multihal	451.000	451.000
Sentrum Isenvad	448.750	359.000
I alt	17.818.750	14.778.000

Tildeling til Brande Hallerne

Brande Hallerne tildeles årligt 5.9 mio. kr. inkl. moms til drift af haller og svømmehal. På halområdet tildeles for to haller mellem 7.30-15.00 og for tre haller mellem 15.00-23.00. Tildelingen sker i henhold til en samarbejdsaftale med henblik på at henholdsvis skoler og foreninger kan bruge hallerne uden beregning. Eventuel ledig hal-tid kan hallerne leje ud til andre aktører.

Udvikling på halområdet i Brande

Der er, siden 2014, sket en stor udvikling på halområdet. Foreningsaktivitet ændrer sig både hvad angår sportsgrene, medlemstal og anvendelse af faciliteter. Skolestruktur, skolernes haladgang og elevtal varierer ligeledes. Dette gælder i hele kommunen, men særligt for Brande-området idet Artium – Skole og Kulturhus, er lagt tæt op ad Brande Hallerne med henblik på synergi og eventuel senere sammenbygning. Af samme grund blev Artium bygget med den forudsætning, at behovet for halkapacitet blev dækket i Brande Hallerne, som ligeledes havde interesse i et samarbejde om bespisning af skoleelever.

Brande Hallerne har meddelt Ikast-Brande Kommune, at de ikke ønsker at underskrive en samarbejdsaftale for 2023 fordi de ikke mener, at tildeling af ressourcer står mål med aktivitetsniveauet. Ikast-Brande Kommune har meddelt Brande Hallerne at der vil ske politisk behandling af tildelingsmodellen i januar 2023.

Der har været afholdt en møderække med henblik på at afsøge forskellige muligheder – herunder for en forlængelse af en aftale i en tidsbegrænset periode, mens mulighederne for henholdsvis mindre aktivitet og en ny tildelingsmodel afsøges. Brande Hallerne har ønsket en større tildeling, mens Ikast-Brande Kommune har ønsket at mindske aktiviteten indtil der kan ske en revidering af haltildelingsmodellen.

På den baggrund forventes hal- og svømmehalsaktivitet for skoler og foreninger (junioraktiviteter) på det folkeoplysende område at ophøre i Brande Hallerne 31. december 2022.

Kommunens forpligtelse på det folkeoplysende område

Ifølge Folkeoplysningsloven skal kommunen stille egnede lokaler til rådighed for folkeoplysende aktiviteter. Der kan anvises til lokaler, som enten ejes af kommunen eller som kommunen har en brugsrets- eller samarbejdsaftale med.

I bemærkningerne til Folkeoplysningsloven står, at ved anvisning af lokaler skal der, så vidt det er muligt, tages hensyn til, om de ligger i rimelig nærhed i forhold til deltagerne.

Mulige løsningsspor

Brande Hallerne har tidligere modtaget betaling uden en samarbejdsaftale, men dette vurderes, i henhold til den kommunale forpligtelse på det folkeoplysende område, ikke at være en oplagt løsning. Det samme gør sig gældende i forhold til at øge betalingen til Brande Hallerne inden den politiske behandling i januar 2023. Der kan for eksempel tildeles for et ekstra halgulv i skoletid, men aktiviteten er, som det fremgår af bilag, ikke af et sådant omfang, at det er nødvendigt.

Det er endvidere muligt at reducere aktivitet – særligt fra skolens side – så det passer bedre til hvad Brande Hallerne finder rimeligt i forhold til betaling. Skolen bruger hallerne til skemalagt idrætsundervisning, som meldes ind hvert år i uge 32. Dertil kommer brug af hallerne i forbindelse med ”åben skole” og ”bevægelse i skolen-aktiviteter” som kan aftales mere ad hoc. Endelig er der aftaler mellem skole og hal på brug i for eksempel spisebrikvarter eller andre pauser. Det er alene den indmeldte idræts-aktivitet, der ikke bør skrues ned for.

Det er desuden muligt at fordele skolebørn til idræts- og svømmeundervisning andre steder i kommunen samt anviser foreninger lokaler i ledige lokaler med samarbejdsaftale andre steder i kommunen – med de gener, der medfører. Busdrift for skolebørn med videre kan dækkes af den betaling, der fragår Brande Hallerne.

Endelig kan en fjerde mulighed være, at Brande Hallerne overgår til kommunal drift, såfremt hallerne bestyrelse måtte ønske denne løsning.

Den videre proces

Ikast-Brande Kommune ønsker at fastholde dialogen med Brande Hallerne. Dette kan ske på baggrund af et mandat fra Byrådet.

Såfremt der ikke findes en løsning med Brande Hallerne lukker hallerne for al aktivitet for skole og foreninger (junioraktivitet) på det folkeoplysende område og kommunen anviser andre egnede lokaler.

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget starter behandlingen af haltildelingsmodellen på møde 18. januar 2023.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

BU - 03-12-2014

KFU-sag 08-12-2014

BY 07-04-2015

Punkt 2: Lukket: Tillægsdagsorden - Krondal - Horsensvej - Køb på tvangsauktion og nedrivning

01.11.00-G01-1-22

Punkt 3: Tillægsgagsorden - Gennemførelse af frivillige aftaler i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

09.08.00-G01-1-21

Beslutning

Anbefales.

Behandlingsforløb

Klima -, Natur - og Bæredygtighedsudvalget 19. januar 2022

Økonomi- og Planudvalget 19. december 2022

Byrådet 19. december 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Beslutning fra Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget, 19. januar 2022, pkt. 8:

Indstillingen tiltrædes.

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- Udvalget opfordrer de almene vandværker til inden udgangen af 2022 at indgå frivillige aftaler med lodsejere om beskyttelse af de BNBO, hvor der er vurderet et beskyttelsesbehov. Teknik og Miljø faciliterer processen ved udsendelse af informationsbreve og afholdelse af fællesmøde.
- det i informationsbrevet tilkendes, at Ikast-Brande Kommune om nødvendigt i konkrete tilfælde er villig til at påbyde rådighedsindskrænkninger, og at frivillige aftaler derved forventes at kunne indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Sagsfremstilling

Aftaleparterne bag Pesticidstrategi 2017-2021 vedtog i 2019 en tillægsaftale (se bilag 1), der bl.a. har til formål at nedbringe risikoen for forurening af grundvandet fra erhvervsmæssig brug af pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

BNBO er udpeget af Miljøstyrelsen, og er defineret som nærområder til borer til almene vandforsyninger, hvor der er en særlig risiko for forurening af det grundvand, som bruges til drikkevand. BNBO er karakteriseret som et område, hvor der kan være en relativ ringe fortynding af en eventuel forurening, og hvor der er relativ kort transporttid for grundvandet til boringen.

Indsatsen i BNBO sker i to faser:

Fase 1: Kommunerne er pålagt frem til og med 2022 at gennemgå alle BNBO på landbrugsjord og øvrige arealer med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsats, eksempelvis aftaler om pesticidfri drift, dyrkningsophør eller opkøb af jorden. Den lovpligtige risikovurdering er afsluttet, hvilket er forelagt Teknik - og Miljøudvalget den 7. december 2021. Risikovurderingen viser, at der er et beskyttelsesbehov inden for 12 ud af de 47 udpegede BNBO i Ikast-Brande Kommune (se bilag 2). De 12 BNBO er fordelt på 8 vandværker, og aftalearealernes størrelse varierer fra ca. 0,04 - 2,4 ha.

Det er aftaleparternes ønske, at kommunerne i så vidt omfang som muligt afsøger muligheden for indgåelse af frivillige aftaler mellem vandværk og lodsejere om stop af erhvervsmæssig brug af pesticider inden for BNBO. Med frivillige aftaler sikres lokalforankrede og fleksible løsninger, der tilgodeser hensynet til en hensigtsmæssig drift og det individuelle behov for beskyttelse.

Fase 2: Hvis det ikke er lykkedes at stoppe den erhvervsmæssige brug af pesticider inden for BNBO ved udgangen af 2022, vil der ifølge tillægsaftalen blive indført et generelt sprøjteforbud og en kompensationsordning for tab i den sammenhæng.

Hvis det ikke er muligt at indgå en frivillig aftale, kan Ikast-Brande Kommune efter §24 og §26a i Miljøbeskyttelsesloven nedlægge forbud eller meddele påbud om restriktioner i forhold til arealanvendelsen inden for BNBO.

Konsekvenser for vandværker og lodsejere

Ved indgåelse af frivillige aftaler vil rådighedsindskrænkningerne gennemføres mod fuld erstatning til lodsejeren. Erstatningens størrelse forhandles mellem vandværket og lodsejeren, og finansieres af det vandværk, som får gavn af grundvandsbeskyttelsen. Såfremt kommunen nedlægger forbud eller meddeler påbud efter Miljøbeskyttelseslovens §24 og §26a gives der fuld erstatning efter disse bestemmelser. Erstatningen opgøres på baggrund af en konkret vurdering af konsekvenserne for den enkelte lodsejer, og finansieres ligeledes af vandværket.

Udbetaling af erstatning ved indgåelse af frivillige aftaler kan skattefritages. Det er dog en forudsætning for skattefrihed for lodsejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser skal være opfyldt for at opnå skattefritagelse på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket findes i §24 og §26a i Miljøbeskyttelsesloven.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Statens betingelser i forbindelse med en kompensationsordning efter 2022 (fase 2) er endnu ikke kendte. Kompensationsordningen vil dog indeholde mere generelle satser, som ikke bygger på en konkret vurdering af den enkelte ejendom. EU's statsstøttere regler kan medføre, at nogle lodsejere ikke vil kunne drage fuld nytte af kompensationsordningen pga. EU's støttere regler i landbrugssektoren.

Fremgangsmåde

Forvaltningen foreslår, at der i vinteren 2022 udsendes et informationsbrev til vandværkerne, uden beskyttelsesbehov, med en orientering om at Ikast-Brande Kommune vurderer, at der ikke er et beskyttelsesbehov inden for deres BNBO. I brevet kan det desuden tilkendegives, at vandværket på eget initiativ kan indgå en aftale med lodsejer om grundvandsbeskyttende tiltag, hvis der er ønske om det.

Til de vandværker, hvor der er vurderet et beskyttelsesbehov inden for BNBO, udsendes der et informationsbrev med en henstilling om, at vandværket skal i gang med at beskytte BNBO.

Her vil det også fremgå, at Ikast-Brande Kommune inviterer til et fællesmøde, hvor forvaltningen vil informere om, hvordan BNBO-opgaven kan gennemføres. Til fællesmødet vil berørte lodsejere også blive inviteret.

I brevet kan det desuden tilkendes, at Ikast-Brande Kommune er villig til at påbyde lodsejere rådighedsindskrænkninger og hermed ekspropriere udpegede arealer, hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale med berørte lodsejere.

Herefter vil forvaltningen lade det være op til vandværker og lodsejere at forhandle og indgå en frivillig aftale om beskyttelse af BNBO. Da det alene er kommunes opgave at undersøge mulighederne for indgåelse af frivillige aftaler, vil forvaltningen derfor ikke facilitere processen yderligere.

Kommunerne skal inden oktober 2022 indberette status for beskyttelsen af BNBO til Miljøstyrelsen. Forvaltningen vil forud herfor give udvalget en status på gennemførte tiltag i BNBO.

Alternativ

Ikast-Brande Kommune kan afvente et generelt sprøjteforbud inden for BNBO.

Hvis vandværkerne ikke når i mål med beskyttelse af BNBO via frivillige aftaler, vil staten efter 2022 indføre et generelt sprøjteforbud inden for alle BNBO. Staten fastsætter herefter erstatningssatsen, som i dag er ukendt. Satsen skal finansieres af det enkelte vandværk.

Bilag:

Bilag 1 - Tillægsaftale til Pesticidstrategi 2017-2021

Bilag 2 - Ikast-Brande Kommunes risikovurdering af BNBO

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Tillægsaftale til Pesticidstrategi 2017-2021

Risikovurdering af BNBO - Ikast-Brande Kommune